

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Bakalářská práce

ILUSTROVANÁ KNÍŽKA PRO STARŠÍ MLÁDEŽ
LIDOVÁ VIETNAMSKÁ POHÁDKA „CÂY TRE TRĂM ĐỐT”

Nguyễn Bá Thảo Nguyễn

Plzeň 2019

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara**

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Ilustrace a grafika
Specializace Komiks a ilustrace pro děti

Bakalářská práce

ILUSTROVANÁ KNÍŽKA PRO STARŠÍ MLÁDEŽ
LIDOVÁ VIETNAMSKÁ POHÁDKA „CÂY TRE TRĂM ĐÓT”

Nguyễn Bá Thảo Nguyễn

Vedoucí práce: Doc. M.A. Barbara Šalamounová
Katedra designu
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2019

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracovala samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2019

.....
podpis autora

OBSAH

TEXT PRŮVODNÍ ZPRÁVY

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE
2. VÝBĚR TÉMATU
3. REŠERŠE
4. POPIS PŘÍBĚHU
5. PŘÍPRAVA A PROCES
- 6.
- 7.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

RESUMÉ

PŘÍLOHY

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Předtím, než jsem přišla na FDULS, studovala jsem na Střední umělecko-průmyslové škole Zámeček v Plzni, obor Užitá malba. Vždy jsem ale chtěla směřovat spíše k ilustraci, knižní tvorbě nebo komiksu – prostě k více zábavné a komerční záležitosti. A vzhledem k tomu, že jsem nikdy ještě nemalovala, tak mi to dalo hodně zabrat, abych školu vůbec zvládla. Vybrala jsem si obor Užitá malba, protože jsem si myslela, že se musím naučit základy řemesla. Měla jsem pravdu. Obor byl náročný, ale hodně mi pomohl v osobním rozvoji. Naučila jsem se spoustu znalostí o malování a kreslení, přispěly k mému poznání o umění celkově a dovednosti technické a praktické části. Škola mi umožnila a naučila různé techniky, například přidávání kaseinu, vajíčka a oleje do temper, pozlacování, enkaustiku, akvarel pro studijní účely. Zpracovala jsem jeden velkoformátový obraz biblického příběhu s námětem na Veroničinu roušku. Jako maturitní práci jsem měla vytvořit návrh na nástěnnou malbu do Papírny v Plzni, vybrala jsem návrh s tématem hub, které slouží jako noční barevné lampy v hlubokých lesích. Malovala jsem akrylovými barvami, vybraný byl jeden návrh z osmdesáti. Finální malba byla zrealizována na dvou dřevotřískových deskách v rozměru 150x70cm potahovaným pískem pro imitaci textury zdi, která by byla v Papírně. Jako doprovodní práce celé maturitě jsem vytvořila propagační objekt pro multikulturní areál Papírna. Objekt byl vytvořený z dřevotřísky a malovaného skla.

Čtyři roky jsem pracovala s několika technikami, a můžu říct, že malba krycími barvami (akryl, olej, kvaš) se stala médiem mě nejbližším. Momentálně je mojí nejoblíbenější technikou kvaš. Je pro mě velmi pohodlná v tom, že je vodou ředitelná a reverzibilní.

Byl to docela veliký skok z malby do ilustrace a komiksu. I přesto, že pořád maluju, tak je to zcela jiný svět. Přístup se liší v formátu, množství, tempu práce a hlavně v námětu. Malovala jsem pořád individuální obrazy, které nikdy neměly hlubší příběh ani konkrétní situaci, a bylo velmi vzrušující, když jsem se konečně dostala ke komiksu a mohla začít vyprávět příběhy. Jsem ještě na začátku cesty, stále se zajímám o obor a moc ráda bych v něm pokračovala.

2. VÝBĚR TÉMATU.

Postupem času jak jsem se dozvěděla a naučila se, jak vyprávět příběhy pomocí zkušeností nasbíraných v ateliéru Komiks a ilustrace pro děti, nápady na vlastní příběh přišly tak nějak samy od sebe. Jsem za to velmi vděčná, že práce v ateliéru mi pomohla rozvíjet se v autorské tvorbě, a že mi dala prostor k vytvoření vlastních příběhů pod profesionálním vedením, což jsem nikdy neměla.

V hlavě se mi spojily různé nápady, které bych mohla zpracovat k bakalářské práci a po dlouhém myšlení a konzultacích, jsem vybrala námět ke knize ze země mého původu, Vietnamu. Přemýšlela jsem, že udělám naučnou kulturní knihu, ale jelikož jsem chtěla směřovat dílo do rukou starší mládeži a odprezentovat vietnamskou kulturu zábavněji, rozhodla jsem se vytvořit pohádku. Vzhledem k tomu, že máme spoustu prvků příbuzných Číně, jenž se snaží už tisíce let vlastní kulturu implantovat do sousedních národů a prezentují ji jako hodnotně 'vyšší', hledala jsem lidový příběh z života nízké vietnamské vrstvy. Mým dalším záměrem bylo propojit můj vlastní zážitek jako Vietnamka žijící v Čechách od malička. Hlavním cílem byl, abych nevytvořila něco, co už bylo znázorněno tisíckrát předtím. Došla jsem k tomu, že bych pohádku mohla udělat formou divadelního představení. A chtěla jsem se ještě přiblížit k mé cílové skupině, starší mládeži, tak jsem je namalovala převlečené do rolí z příběhu a jakoby to zahráli pro své spolužáky.

3. REŠERŠE.

Použila jsem různé druhy oblečení a barvy, sedlák a selka mají na sobě modré a tyrkysové ao dai (značené vzácnými pigmenty a barvivy, které si mohou jen bohatí lidé dovolit vlastnit). Hlavní postava má na sobě zemité jednoduché oblečení pro rolníka. Dcera se obléká do jemné látky, ale ne tak vzácné jak mají rodiče. Bůh lesa má na sobě světle fialový hábit s holí magické schopnosti.

Styly oblečení a kulisy zobrazené v knížce jsou zcela jednoduché záměrně, aby bylo značné, že to vytvořili žáci základní školy.

Hledala jsem informace na různých zdrojích a v knížkách o vietnamském oblečení a způsobu hraní divadla, ale nakonec mi nejvíce pomohly osobní zdroje od kamarádů a rodičů.

Pro tento příběh jsem se inspirovala klasickou folklorní pohádkou, která je typická a známá pro vietnamskou kulturu, ale ve spoustě verzích na které jsem narazila, byly problematické prvky, které nebyly vhodné pro moderní mládež. Proto jsem musela udělat drobné změny v textu.

Změny proběhly v té podobě, že v původní pohádce dívka sloužila jako trofei, což se mi nelíbilo. Narazila jsem na internetu v magazínu Kamarádi, který má sloužit jako naučný časopis pro vícejazyčné děti a multikulturní výchovu. Byla tam pohádka Sto nodový bambus překládaná do českého jazyka, ve kterém se mi nelíbil další prvek slíbení sňatku s nezletilou dcerou. Ale po uplynutí jejich osmnácti let, což bylo za tři roky od slibu, by se začala chystat svatba. Vůbec nepadla zmínka o tom, že se s Khoaiem měli rádi nebo jestli se vůbec někdy viděli. Proto jsem si to pozměnila tak, aby se setkali a zamilovali se do sebe. Dále jsem vynechala část příběhu, kde mezitím, jak Khoai odešel hledat sto nodový bambus, sedlák chystal svatbu jeho dcery s jiným nápadníkem, který byl z bohatý poměrů. Další pasáž, kde dívka slouží jako trofei svých rodičů.

4. POPIS PŘÍBĚHU.

Khoai je mladý, pracovitý, upřímný mládenec. Ztratil svou rodinu a vydal se do světa najít svoje štěstí. Narazil na rodinu bohatého sedláka a spatřil nejkrásnější dívku, kterou kdy viděl. I přesto, že byla z jiné vrstvy než on, chovala se k němu laskavě a neviděla rozdíly. Netrvalo dlouho a zamilovali se do sebe.

Chamtivý sedlák viděl potenciální levnou pracovní sílu, tak na chlapce vymyslel léčku. Říkal, že kdyby Khoai pro něho pracoval pilně, po třech letech by dostal všechny odpracované peníze i ruku jeho dcery. Ale to nemyslel vážně, protože už měl připravený další nemožný úkol pro Khoai. Uplynuly tři roky Khoaiovi pilné práce a nadešel čas jeho slíbené odměny. Byl v tom ale háček.

„Dobře jsi sloužil, ale mám ještě jednu podmínku, najdi mi jeden jediný sto nodový bambus jako svatební dar. Moje dcera si zaslouží výjimečný dar, jím mne předsvěčíš, že i když jsi chudý, tak dokážeš velké věci. Pak se oženíš s mou dcerou.“ Khoai se vydal do lesa hledat sto nodový bambus, sekal a sekal a sekal, ale žádný bambus neměl sto nodů. Narazil jen na třiceti až čtyřiceti nodový. Bezmocně se zhroutil na zem a srdceryvně plakal. Plakal tak moc nahlas, že ho slyšel celý les, ale nikdo mu nebyl schopný pomoci. Až se objevil Bůh lesa z oblaku mlhy. „Synku, nač ten pláč?“ ptal se jemným hlasem. Khoai, mezi slzy, odvyprávěl svůj případ. Průběhem příběhu zjistil, že rodina sedláků byli jen podvodníci. Ale Bůh lesa mu pomůže. Vždy pomůže chudým a upřímným. „Vidím, že to nemáš lehké. Já dokážu pomoci. Nasekej a přines sto oddělených nodů bambusu. Vrátím se, když to budeš mít.“ A zmizel.

Khoai poslouchal, zvednul se a začal sekat soustředěně, aby mohl mít sto nodů co nejrychleji. Trvalo to dlouho, ale nakonec už měl hotovo. Bůh se zase objevil a řekl „Naučím tě kouzlo, synku.“ Mával holí a nahlas řekl „Spoj se, spoj!“ Ihned se nody spojily a udělaly jeden nedohledně vysoký bambus. Chlapec jásal, ale hned zase smutnil „Když je takhle vysoký, tak ho nemohu přivést zpátky.“ „Ach, když ho chceš rozdělit, jen řekni „odděl se, odděl!“ a bude fungovat jen na tvůj příkaz.“ Bůh zmizel hned jak dořekl. Khoai nadšeně sbalil nody bambusu. O něco chytřejší se vracel domů za rodinou sedláků. Jak viděli jeho stín bez dlouhého bambusu, hned se řehtali jako bouře. „Hlupáku! Jasně jsem říkal, že chci jeden dlouhý spojený bambus, k čemu mi bude sto oddělených nodů? Nesplnil jsi podmínku. Nezasloužíš si odměnu.“ Khoai beze slov rozložil nody na zem a pronesl zaříkavadlo. Stal se zázrak! Dílky se spojily! Nevěřicně se dotkli bambusu.

A v tu chvíli Khoai znovu zvolal „Spoj se, spoj!“. Sedlák a selka okamžitě přirostli ke kmenu bambusu. „Pustím vás, když splníte to, co jste slíbili před třemi lety.“ Ze strachu a paniky souhlasili, jen aby je co nejrychleji pustil z prokletí. Zahořklý sedlák zaplatil dluh. A selka přivedla svoji dceru. Museli zažádat o svolení ke sňatku. Vzali se a žili šťastně do konce svých dnů.

5. PŘÍPRAVA A PROCES.

Nejprve jsem musela udělat storyboard, kde jsem nakreslila v malíckém formátu celý příběh jednoduše a informačně jak všechno půjde za sebou a kolik budu mít vlastně stránek. Pak jsem udělala barevný plán, aby barvy byly sladěné k sobě. Vybrala jsem si tlustý papírový karton na malbu, a zrealizovala jsem skrze nejoblíbenější krycí techniku kvaš. Použila jsem značky Sakura Poster Color, Unton tempera, dodatečně přidala Anilinky, sadu dvanácti barev, a Kuretaka Gansai Tambi sadu třiceti šesti barev pro dodání zářivosti. Malovala jsem tradičně všechno na papíře, zvláště pozadí od postaviček a pak jsem je spojila jako koláž v počítači. Je to první práce, kde jsem malovala něco tak pečlivě a čistě. Proces trval dlouho, než jsem došla k tomu co a jak mám dávat dohromady, ale jak jsem si zvykla, šlo to dobře.

Původně by měla knížka být klasicky v tvrdé vazbě, ale nakonec jsem se rozhodla pro japonskou vazbu, kde nebudu lámat stránky na půl. Formát slouží jako jeviště divadla.

Formát originálů pro pozadí jeviště je 14x36cm, těchto pozadí jsem vytvořila osmnáct, kde jsem malovala plošněji. Dodání hloubky jsem využila techniku koláže s vrženým stínem u postav.

Tahle technika mi umožnila svobodu v kompozici, mohla jsem hýbat velikostmi postav a jejich umístěním, dále jsem mohla hýbat i kulisami ve výsledné podobě.

Znalosti lidské anatomii jsem nabyla na fakultě díky spoustě možností, jak na přednáškách, tak v ateliéru, i mimo. Pro živé reference lidských pohybů, jsem stála sama sobě modelem před zrcadlem a pomocí fotoaparátu.

Pro vizuální inspiraci jsem si ve Vietnamu pořídila soubor ilustrovaných knih od vietnamských autorů a ilustrátorů.

Text jsem psala ručně štětcem a tuší na pauzovací papír, jelikož to byla manuální práce, vzniklo spoustu nepoužitelného materiálu. Text jsem psala jak v českém jazyce pro české čtenáře, ale pro autentičnost příběhu, jsem psala i ve vietnamském jazyce. Sice jsem vietnamského původu, ale vietnamsky jsem dlouho nehovořila ani nepsala, tak mi s textem ve vietnamštině pomáhala moje matka.

6. DOKONČENÍ PRÁCE.

Malba proběhla v pořádku, až na finální úpravy, kde byl nejvíce zapotřebí počítač, ve kterém se mi ale naneštěstí rozbil hard disk hned na začátku digitálních prací.

Jsem velmi vděčná za to, že byla otevřená fakulta přes víkend. Jinak opravdu nevím, co bych si počala.

Všechny malby – pozadí i postavičky bylo zapotřebí oskenovat. Musím tedy podotknout, že po spoustě využití skeneru, byl dost ušpiněný, jelikož nikdo po sobě neumyl sklo.

Finální úprava proběhla v programech Adobe Photoshop CC 2018 a Adobe InDesign CC 2018, text jsem použila v balíčku Suitcase, který je k dispozici. Musela jsem postavičky manuálně vyřezat z oskenovaných souborů, tenhle proces mi trval nejdéle. V programu Photoshop jsem použila nástroje Clone stamp – retušování, Gumu a Lasso – ořezání, Brush – lehké domalování vrženého stínu. Tiskla jsem na papíře v rozměru A3 297x420mm, tento formát jsem ořízla zhruba v polovině.

Knihu jsem sama vázala japonskou vazbou s podlouhlým formátem. Japonská vazba je druh šité vazby, vázané provázkem, pevnou nití či stužkou. Váže se přes perforace v bloku knihy poblíž hřbetu jednotlivé stránky. Jedná se o efektní systém vazby, který pomocí drobných obměn může působit pokaždé jinak.

Další důvod, proč jsem zvolila tuhle vazbu, bylo maximální využití papíru v nejpopulárnějším formátu v tišení z obou stran, jinak by se formát musel sepnout uprostřed a zlomit na půl, což jsem nechtěla, kvůli důležitosti této práce a vizuální impresi.

7, SHRNU TÍ PRÁCE A VÝZNAM.

Se svou prací jsem spokojená a využila jsem svých dosavadních zkušeností a dovedností po třech letech studia na této škole.

Tato kniha má hlubší význam pro mě samotnou a to z důvodu podobnosti postav, které jsem vytvořila. Postavy fiktivně žijí v České republice. Chodí do české školy, česky se vyjadřují. Ale pořád mají vietnamské kořeny a snaží se o to, přiblížit se zpět ke své kultuře, jelikož žijí v Čechách už od dětských let, proto například vietnamským jazykem se už nedokáží vyjádřit v složitějších výrazech, ale chtěli by to změnit a zlepšit své vyjadřování.

Tento problém zažívám i já osobně, přišla jsem do České republiky, když mi bylo devět let. Každé letní prázdniny letím do Vietnamu za svou rodinou, tak alespoň mluvím vietnamsky dva měsíce v roce.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní a periodická literatura:

TRAN, Van Khe. Du Ngoan trong Am Nhac Truyen Thong Viet Nam. Ho Chi Minh: Nha xuất ban Tre, 2004. ISBN 893-20-0010-65

LE, Van Chieu. Nghe Thuat San Khau Hat Boi. Ho Chi Minh: Nha xuất ban Tre, 2008. ISBN 934-97-4071-433

XUAN, Khai. Dan ca Viet Nam. Ha Noi: Nha xuất ban Thanh Nien, 2006, ISBN 893-50-6800-042-1

MCCLOUD, Scott. Jak rozumět komiksu. Praha: BB/art, 2008. ISBN 978-80-7381-419-9.

EISNER, Will. Comics and sequential art: principles and practices from the legendary cartoonist. New York: W.W. Norton, 2008. ISBN 978-0-393-33126-4.

AMBROSE, Gavin a Paul HARRIS. Grafický design: typografie. Brno: Computer Press, 2010. Základy designu. ISBN 978-80-2512-967-8.

RESUMÉ

This book was something I would never have thought I'd be able to make, but I am very glad I pulled through and finished it. Now it's something highly valuable to me, because it marks a new, and different phase of my life as a creative visual artist.

I just did a remake of one of the most famous folklore tales from Vietnamese culture. And not wanting to be just retelling it how others have done a thousand ways before, I had to come up with a solution, a slightly more different approach to the final result.

I started with thinking about who my audience is, then I decided to aim towards the older youth in secondary school. Probably the most important point of this book is me connecting the Czech environment with plenty of Vietnamese people living in it. I am one of them.

By arriving to Czech at nine years old, I have been living here for longer than I have lived in Vietnam, where I was born and raised. Bringing a story of One Hundred Knotted Bamboo to life wasn't an easy task, I must say. It was mainly difficult about finding the right text, but since it is an orally passed around story, there was no one true version, but rather everyone changed a little bit to their own liking.

My concern in plenty of existing versions of the story is that the family always take the girl of the house as some trophy and she has one only purpose in life: be wedded to a rich family. There's close to none mention other role in the story other than just be a wife and be a mom. So I changed that a little bit, making her and our main hero to fall in love with each other.

And all the roles are played by secondary school students, who are all Vietnamese living or were born in Czech. They wanted to learn more about Vietnamese culture and then share it with their Czech friends and teachers, for an assignment of the theatre club they attend to and for the culture exchange.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1

Návrhy na houbičky - maturitní práce na Zámečku, 2016.

Příloha 2

Ukázka klauzurní práce Andělská tvář - komiks pro soutěž CZkomiks, autorský příběh a námět, 2017.

Příloha 3

Instalace klauzurní práce v zimním semestru, 2018.

Příloha 4

Ukázky klauzurní práce v letním semestru - Těla vody, autorský příběh a námět, 2018.

Příloha 5

Plenérové malby, Valeč, 2018.

Příloha 6

Storyboard a příprava na bakalářské práce, začátek.

Příloha 7

Proces malby a stříhání postav.

Příloha 8

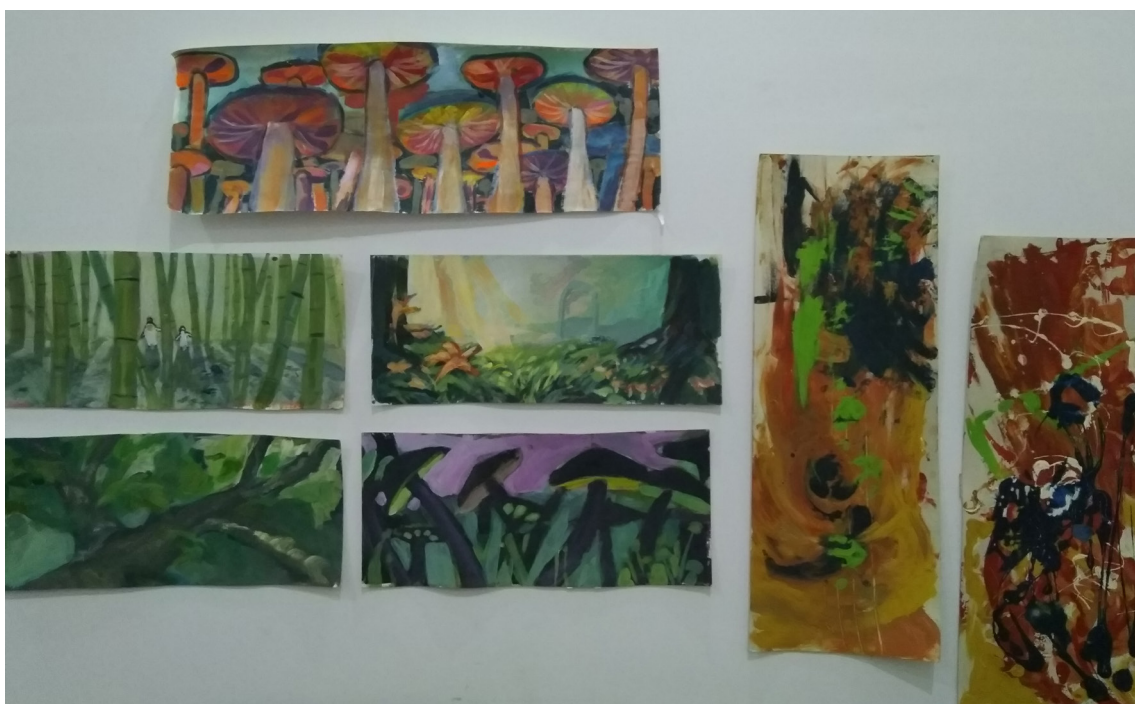
Osobní zdroj pro různé úhly a exprese.

Příloha 9

Ručně napsaný text štětcem a tuší - pokusy pokusy.

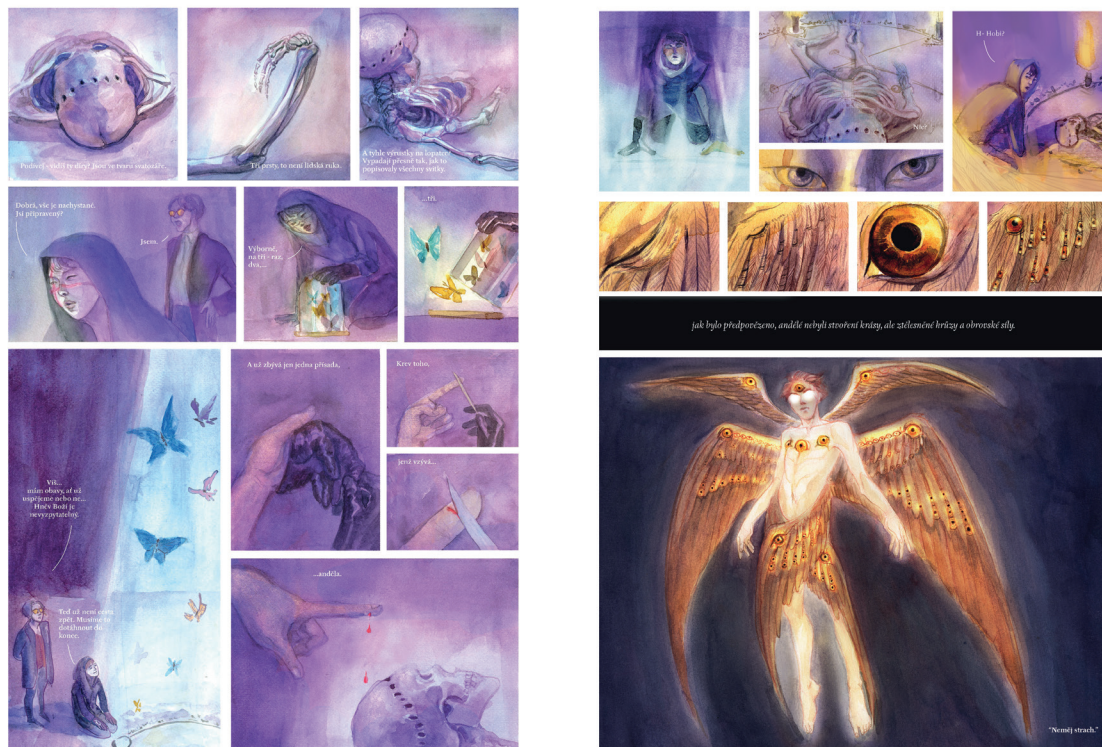
Příloha 1

Návrhy na houbičky - maturitní práce na Zámečku, 2016.

Příloha 2

Ukázka klauzurní práce *Andělská tvář* - komiks pro soutěž CZ-komiks, autorský příběh a námět, 2017.

Příloha 3

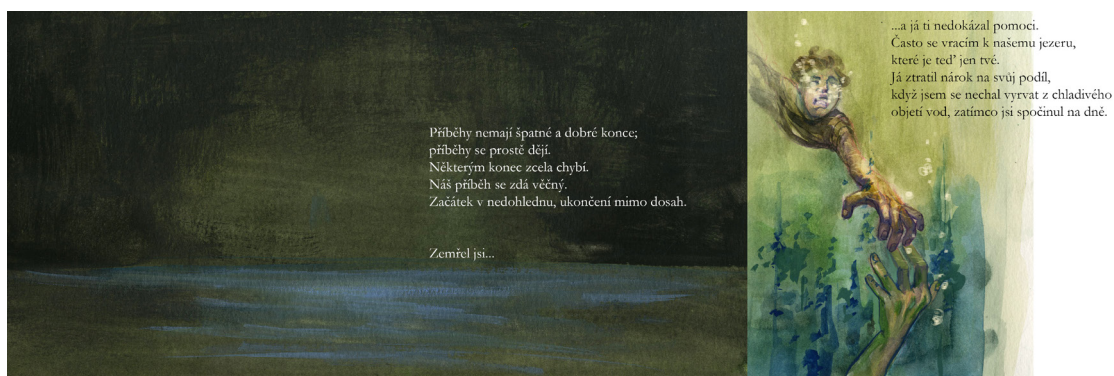
Instalace klauzurní práce v zimním semestru, 2018.

Příloha 4

Ukázky klauzurní práce v letním semestru - Těla vody, autorský příběh a námět, 2018.

Vracím se, i když vím, že tě tam nenajdu.

Aboj, pojď si se mnou zaplavat.

Mé smysly si se mnou zahrávají. Vidím tě tu před sebou, v neznámé podobě, a přece s tváří, na kterou jsem každé ráno pohlížel, a s blasem, jenž mne v noci kolébal ke spánku. Můj milý, proč si na mne nepamatuješ? Jsem si jist, že jsi mrtvý, tvé tělo studené, pokojné na dně jezera.

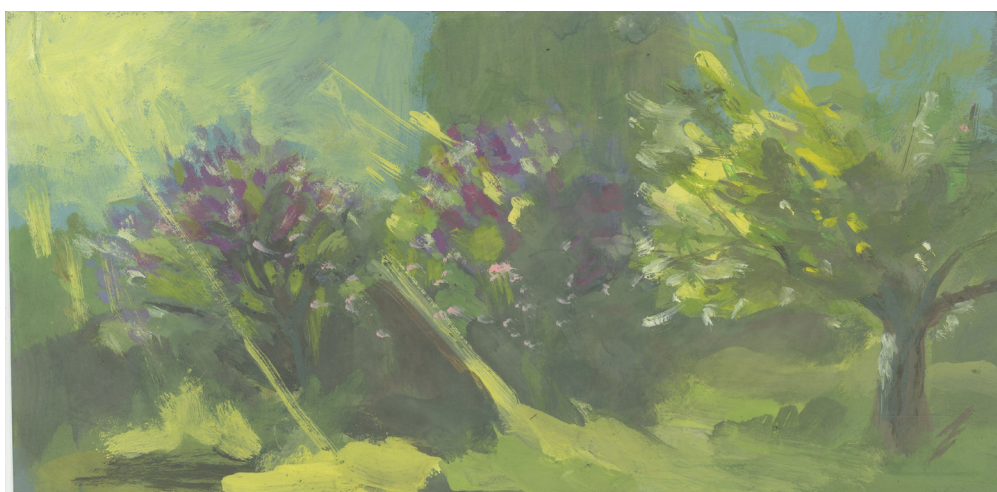

A přece se na mne opět usmíváš tady na břehu. Je to snad kouzlo, které mi dovolilo pokračování našeho příběhu? Anebo se rozplynes pod mým dotekem, nic víc než nehmotný přelud?

Příloha 5

Plenérové malby, Valeč, 2018.

Příloha 6

Storyboard a příprava na bakalářské práce, začátek.

Příloha7

Proces malby a stříhání postav.

Příloha 8

Osobní zdroj pro různé úhly a exprese.

Příloha 9

Ručně napsaný text štětcem a tuší - pokusy pokusy.

